

מעריך פתיחה

שם הכותב: מהא אבו-אלחסן, מד"צים מנהיגות חברתית סביבתית ברהט
תרגום: יהונתן שדה

זמן: שעה וחצי

כיתות: ג' - ו'

מטרות מרכזיות:

1. היכרות בין החניכים למדריך
2. תאום ציפיות לשנה
3. הצגת הפעילות המתוכננת לחניכים בקווים כללים, ויצירת מוטיבציה להשתתפות בפעילויות לאורך השנה

עזרים:

- ◀ סרגל התקדמות (משהו באורך מספר מטרים עם שנתות) – לא חייב, אפשר לספור משבצות.
- ◀ פתקיות עם מונחים של הנושאים שבהם נעסוק במהלך השנה
- ◀ שאלוני תאום ציפיות
- ◀ כלי כתיבה

פתיחה –

המדריך מספר מעט על עצמו – מאיפה הגיע מה מטרותו וכו'.
המדריך מסדר את החניכים בשני מעגלים זה בתוך זה, כך שכל ילד במעל הפנימי פונה אל ילד במעגל החיצוני. במהלך הפעילות המדריך מציג בכל פעם שאלה אחת, והזוגות (הילדים משני המעגלים שעומדים זה מול זה) דנים בהן. לאחר סיום הדיון בשאלה, הילדים במעגל החיצוני זזים מקום אחד שמאלה, כך שבכל דיון נוצרים זוגות חדשים. המדריך יתערב בדיון היכן שיראה לנכון.

שאלות לדיון בפעילות היכרות:

1. מה שמך?
2. מה אתה אוהב בישוב מגורריך?
3. מה אתה אינך אוהב בישוב מגורריך?
4. מה אתה אוהב לעשות בשעות הפנאי?
5. לאן אתה אוהב לנסוע?
6. לאן אינך אוהב לנסוע?
7. מה רוב האנשים אינם יודעים עליך?
8. מה המאכל האהוב עליך?

9. מה התחביב שלך?
10. מה החג האהוב עליך?
11. מה משמעות המילה סביבה עבורך?
12. האם אתה מזהם את הסביבה?
(המדריך יכול להוסיף/להוריד שאלות בהתאם להתפתחות הדיונים ולזמן).

גוף –

א. הסברים

שיחת הסבר קצרה על הנושא הכללי של ההדרכות (סביבה), על אופן התנהלות הפעילות לאורך השנה (ימים, שעות, חשיבות ההשתתפות הפעילה של הילדים בשיעורים...) ועל הנושאים שנלמד במהלכה.

ב. הצגת מונחים מרכזיים שנתקל בהם השנה ע"י החניכים

החניכים יציגו מונחים שנלמד במהלך השנה בפנטומימה (המדריך יגיש לחניך פתק שבו כתוב מונח והחניך יציג לשאר הקבוצה עד שמישהו ינחש).

דוגמאות למונחים עבור פעילות פנטומימה:

כדור הארץ, מים מזוהמים, שימוש במים, זיהום אוויר, עשן, ניקיון, פסולת/אשפה, סכנת הכחדה, סירחון.

ג. ההבדל בין דיבורים למעשים

המדריך מעמיד קבוצה של חניכים בשורה זה לצד זה. המדריך מציג להם שאלות סביב החשיבות שהם מיחסים לעניינים שונים. אם התשובה לשאלה היא חיובית (החניך מייחס חשיבות) החניך מתקדם צעד קדימה, ואם התשובה שלילית הוא נשאר במקומו. לאחר שנגמרות השאלות המדריך מניח על הקרקע סרגל התקדמות כדי למדוד את המרחק שכל חניך עבר מנקודת ההתחלה.

כעת החניכים חוזרים לנקודת ההתחלה, והמדריך מתחיל לשאול שאלות חדשות לגבי מעשיהם בפועל. החניכים מתקדמים על פי אותו עקרון, ולבסוף המדריך שוב מודד את המרחק שהתקדמו. (עבור כל שאלה לגבי חשיבות שנשאלה בחלק הראשון, צריכה להיות שאלה לגבי ביצוע בפועל בחלק זה. צפוי כי רוב החניכים יתקדמו פחות במהלך החלק השני, המודד את מידת פעילותם בפועל בנושאים המדוברים).

באמצעות ההבדלים בין התקדמות החניכים בחלק הראשון לעומת החלק השני, המדריך ידגיש את הרעיון של פעילות זו – ישנם דברים שכולם רוצים, אך אף אחד לא פועל להשגתם; כל אחד רוצה לחיות בסביבה נקייה אבל הרוב אינם מוכנים לנקות.

שאלות לבחינת מוטיבציה:

1. האם חשוב לך שביתך יהיה נקי ומסודר?

2. האם חשוב לך שהכיתה בה אתה לומד תהיה נקייה?
3. האם חשוב לך ששכניך לא יזרקו פסולת מחוץ לשטחים שבבעלותם?
4. האם חשוב לך שתיהנה מכולות אשפה בקרבת ביתך?
5. האם חשוב לך שיוצבו מיכלי מיחזור לבקבוקים ונייר בשכונת המגורים שלך?
6. האם חשוב לך שהרחוב יהיה נקי ולא תמצאנה בו שקיות ניילון?

שאלות לבחינת ביצוע בפועל:

1. האם אתה מנקה ומסדר את ביתך לעיתים קרובות?
2. האם אתה מנקה את כיתתך ושומר על ניקיונה?
3. האם אתה מעיר לשכנים כאשר הם זורקים פסולת מחוץ לשטחים שבבעלותם?
4. האם אתה מקפיד תמיד להשליך את הזבל שלך לפח האשפה?
5. האם אתה נוהג להשליך בקבוקי פלסטיק וניירות משומשים למיכלי מיחזור?
6. כאשר אתה רואה פסולת ובקבוקים ברחוב אתה מרים אותם וזורק לפח?

סיכום -

שאלון תיאום ציפיות - בדיקת ציפיותיהם של החניכים מהפעילויות במטרה להתאים אליהן את הפעילויות הבאות עד כמה שניתן.
המדריך לחניכים שאלון תאום ציפיות והם ימלאו אותו.

המדריך יאסוף את השאלון ויקרא אותם לאחר הפעילות כדי לדעת מה ציפיותיהם ממנו ומהפרויקט וכדי להבין את המנטאליות של החניכים, וכיצד הם תופשים את הפרויקט.

ציפיותיי מפעילות איכות הסביבה

1. שם: _____

2. אני מצפה מהפעילות הזו ש: _____
_____

3. חשוב לי ללמוד על הנושאים הבאים: _____
_____

4. אני מצפה מהמדריך ש: _____
_____

5. אני מצפה מחברי לכיתה ש :

---

6. אני מצפה מעצמי ש :

תודה רבה!